

SA IMENOM (U IME) ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA

GLAVA PRIČE ZEMZEMA

(ili: GLAVA događaja Zemzema, tj. koji se desio kod Zemzema, kod Ka'be).

PRIČAO NAM JE Zejd, on je sin Ahzema, rekao je Ebu Kutejbete Salim, sin Kutejbeta: pričao mi je Musenna, sin Seida, Kasir, rekao je: pričao mi je Ebu Džemrete, rekao je: rekao je nama Ibnu Abbas:

"Zar neću izvijestiti vas za Islam (tj. o primanju Islama od strane) Ebu Zerra (tj. kako je Ebu Zerr primio Islam)?" Rekao je: Rekli smo: "Da." Rekao je: "Rekao je Ebu Zerr: "Bio sam (jedan) čovjek od Gifarovića. Pa je doprlo nama da je (nekakav) čovjek već izašao (tj. pojavio se) u Meki tvrdi (tj. tvrdeći on) da je on (nekakav) vjerovijesnik. Pa sam rekao svome bratu:

"Odi (Idi) k tome (izvjesnome) čovjeku, govori mu (tj. razgovaraj s njim) i donesi mi njegovu vijest (vijest o njemu)." Pa je otišao, pa je sreo njega, zatim se vratio. Pa sam rekao: "Šta je (Šta ima) kod tebe?" Pa je rekao: "Tako mi Allaha zaista već sam vidio (jednoga) čovjeka (koji) zapovijeda za (izvjesno) dobro i zabranjuje od (izvjesnoga) zla." Pa sam rekao njemu: "Nisi izliječio mene od (izvjesne) vijesti (tj. Tvoj odgovor nije zadovoljio i izliječio moju znatiželju koja kao kakva bolest pritiskuje moju dušu i razum otkako sam dobio vijest o tome čovjeku za kojega ne znam šta hoće)." Pa sam uzeo (jednu kožnu) posudu (džak, vreću, torbu) i (jedan) štap, zatim sam se okrenuo (tj. zatim sam krenuo) ka Meki. Pa sam počeo (da nastojim da ga vidim, a) ne poznam ga, a mrzim da pitam (a nezgodno mi da pitam) od njega (tj. o njemu nekoga). I pijem od vode (bunara) Zemzema i bivam (i bio sam) u (svetoj) bogomolji." Rekao je: "Pa je prošao pokraj mene Alija, pa je rekao: "Kao da je (ovaj) čovjek stranac." Rekao je: Rekao sam: "Da." Rekao je: "Pa odi (idi) k (tj. do izvjesnoga) stana (odsjedališta, sjedišta)." Rekao je: Pa sam otišao sa njim ne pita (tj. ne pitajući on) mene (ni) od (tj. ni o kakvoj) stvari i (ja) ne izvještavam njega (ni o čemu). Pa pošto sam osvanuo, poranio sam k bogomolji (kod Kabe) zato (da) pitam o njemu. A nije (ni) jedan (čovjek tako postupio da) izvijesti mene o njemu za (ma kakvu) stvar (za išta). Rekao je: Pa je prošao pokraj mene Alija, pa je rekao: "Zar nije postiglo (tj. došlo vrijeme) čovjeku (ovome da) prepozna svoj stan (svoje odsjedalište, sjedište) poslije (tj. najzad)?" Rekao je: Rekao sam: "Ne." Rekao je: "Odi (tj. Pođi) sa mnom." Rekao je: Pa je rekao: "Šta je tvoja stvar (to jest: tvoj posao), i šta je dovelo tebe (u) ovu varoš (u ovaj grad)?" Rekao je: Rekao sam njemu: "Ako si sakrio na mene (mene, ili: meni tajnu), izvijestio sam (izvijestiću) te." Rekao je: "Pa zaista ja sam (da to) učinim." Rekao je: Rekao sam njemu: "Doprlo je nama da je ono već izašao ovdje (nekakav) čovjek (što) tvrdi da je on (nekakav) vjerovijesnik, pa sam poslao moga (svoga) brata zato (da) govori (razgovara s) njim. Pa se povratio (vratio se nakon razgovaranja), a nije izliječio mene od (te) vijesti (dakle: nisam zadovoljan njegovim izvještajem), pa sam htio da sretnem njega (tj. toga čovjeka)." Pa je rekao njemu (Alija):

"Zar ne! (Tj. Pazi!) Zaista ti si se već napatilo (na koga i treba). Ovo je moje lice (tj. Evo ja se upravljam pravo, krećem lično sobom) k njemu, pa slijedi me. Uniđi gdje uniđem (Uđi gdje ja uđem, gdje ću ja unići, ući). Pa zaista ja ako sam vidio (tj. ako vidim) ijednoga (čovjeka, tj. ikoga što) se plašim njega na tebe (tj. za tebe), stao sam (tj. staću) k zidu (tj. uza zid koji tu budne, bude) kao da ja popravljam moju (svoju) obuću, a ti prođi (dalje)." Pa je prošao (on) i prošao sam sa njim dok je unišao (on) i unišao sam (i ja) sa njim na Vjerovijesnika (tj. k Vjerovijesniku), pomilovao ga Allah i spasio, pa sam rekao njemu:

"Izloži na mene (tj. meni) Islam." Pa je izložio njega, pa sam primio Islam (u) mome mjestu (tj. odmah na tom mjestu; ili: smjesta). Pa je rekao meni:

"O Ebu Zerre! Sakri ovu stvar, i povrati se (i vrati se) k tvome (svome) gradu (ili: svojoj zemlji). Pa kada je doprlo (kada dopre) tebi naše pojavljivanje (kao pobjednika), pa okreni se (tj. pa dođi nam)." Pa sam rekao: "Tako mi (Onoga) koji je poslao tebe sa (ovom) istinom zaista zavikaću (visokim glasom) svakako s njom (s ovom rečenicom, tj. ovu rečenicu "Nema božanstva osim Allah!") između njihovih leđa (tj. među njima - Kurejševicima koji ne vjeruju)." Pa je došao k (svetoj) bogomolji (kod Kabe), a Kurejševici su u njoj, pa je rekao:

"O skupino Kurejševiča! Zaista ja svjedočim da nema božanstva osim Allah, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik!" Pa su rekli: "Ustanite k ovome (tj. do ovoga) prevjerice (prevjernika, tj. čovjeka koji je prešao iz jedne vjere u drugu)!" Pa su ustali. Pa sam se udarao (tj. Pa sam bio udaran) zato (tj. toliko jako skoro da) umrem. Pa je stigao mene (meni u pomoć) Abbas, pa se nadnio (nagnuo) na mene, zatim se okrenuo na njih, pa je rekao:

"Teško vama! Ubijate (jednoga) čovjeka od Gifarovića, a vaše trgovanje i vaš prolaz je na Gifaroviće (tj. pokraj Gifarovića)." Pa su se iščupali (tj. sustegli, odstranili) od mene. Pa pošto sam osvanuo sutra (sutradan), povratio sam se (tj. zavratio sam se, ponovo sam se vratio) pa sam rekao kao što sam rekao juče. Pa su rekli: "Ustanite k ovome prevjerici." Pa se napravilo kao što se napravilo juče (u jučerašnjem danu). I stigao je mene Abbas, pa se nagnuo (nadmio) na mene, i rekao je kao njegova besjeda (govor što je bio) juče (u jučerašnjem danu). Rekao je: Pa bio je ovo početak primanja Islama Ebu Zerra, pomilovao ga Allah!"

GLAVA

spominjanja Kahtana.

PRIČAO NAM JE Abdul-Aziz, sin Abdullaha, rekao je: pričao mi je Sulejman, sin Bilala, od Sevra, sina Zejda, od Ebul-Gajsa, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Neće nastati Čas (tj. Neće doći, neće biti Sudnji dan) do (da) izađe (dok ne izađe jedan) čovjek od Kahtana (koji) će tjerati (izvjesne) ljude sa svojim štapom."

(O tome čovjeku postoje razna tumačenja koja se ovdje neće iznositi.)

GLAVA

(onoga) što se zabranjuje od dozivanja predislamlja (tj. od sazivanja ljudi u pomoć nekoga makar taj neko bio i nasilnik koji je i izazvao svađu ili tuču - a to je bio običaj u doba prije Islama).

PRIČAO NAM JE Muhamed, izvijestio je nas Mahled, sin Jezida, izvijestio nas je Ibnu Džurejdž, rekao je: izvijestio me je Amr, sin Dinara, da je on čuo Džabira, bio zadovoljan Allah od njega, (da) govori:

Ratovali smo (u društvu) sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, a već se je vratio (tj. skupio, sakupio) sa njim svijet (ljudi) od Izbjeglica (Iseljenika - iz Meke -), čak su bili mnogobrojni (bilo ih je mnogo, puno). I bio je od Iseljenika (veliko slovo "I" je stavljeno

da se time označi da se misli na iseljenike-Muhadžire iz Meke u vrijeme Muhameda a.s., za razliku od svih drugih vrsta iseljenika - I bio je od njih jedan) čovjek veliki igrač (šaljivčina, šaljivdžija, a neki vele: vještak u igri sa kopljima), pa je udario (u stražnjicu jednoga) Pomagača (Ensariju). Pa se je rasrdio (taj) Pomagač žestokom srdžbom, čak su se međusobno dozivali (sazivali, pozivali u pomoć svaki svoje pleme, a ovdje u ovom slučaju svaki svoju stranku), i rekao je (taj) Pomagač:

"Pomagači (Ensarije), pomozite!" (To jest: "O Pomagači, pomozite mene, svoga starosjedioca Medine - a oni se nazivaju Pomagači - pomozite me protiv došla, doseljenika iz Meke!") A rekao je (taj) Iseljenik: "Iseljenici (Muhadžiri), pomozite!" Pa je izašao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao:

"Šta je umu dozivanja stanovnika predislamlja (tj. Šta je - Kakvo je to pozivanje u pomoć kojim su se služili pagani, ljudi iz doba predislamlja)?" Zatim je rekao: "Šta je njihovo stanje (tj. Šta im je bilo)?" Pa se izvijestio (izviješten je) za udarac (u stražnjicu od strane) Iseljenika (koji je udario) Pomagača. Rekao je: Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Pustite nju (ovu rečenicu pozivanja u pomoć iz paganstva), pa zaista ona (tj. jer zaista ona) je nevaljala."

(Zle posljedice od nje dolaze, jer prouzrokuje sukob širih razmjera.)

A rekao je Abdullah, sin Ubejja, - (on) je sin Selule: "Zar su se već međusobno dozivali na nas? Zaista ako se povratimo k Medini, zaista će izvesti (tj. istjerati) svakako najugledniji iz nje najponiženijega." Pa je rekao Umer: "Zar nećeš ubiti, o poslaniče Allaha, ovoga nevaljalca (gada, rđavoga-hrđavoga čovjeka)?" Za Abdullaha (Ubejjova i Selulina je to rekao Umer). Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Neće pričati (Nipošto, da ne bi pričali izvjesni) ljudi da on (Muhammed a.s.) ubijaše (ubija, da je ubijao) svoje drugove."

PRIČAO JE MENI Sabit, sin Muhameda, pričao nam je Sufjan od Aameša, od Abdullaha, sina Mureta, od Mesruka, od Abdullaha (Mesudova), bio zadovoljan Allah od njega, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio. A od Sufjana, od Zubejda, od Ibrahima, od Mesruka, od Abdullaha (Mesudova), od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Nije od nas (muslimana) ko je udarao (ko udara svoje) obraze, i cijepao je (i cijepa svoje) džepove (otvore na odjeći - oboje ovo u žalosti za umrlim) i dozivao je (i ko doziva) sa dozivanjem predislamlja (paganstva, kako je maločas navedeno)."

GLAVA

priče Huza'ata (Huza'atove).

PRIČAO NAM JE Ishak, sin Ibrahima, pričao nam je Jahja, sin Adema, izvijestio nas je Israil od Ebu Hasina, od Ebu Saliha, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Amr, sin Luhajja sina Kam'ata sina Hindifa, je otac Huza'ata (Huza'atov - tj. Huza'atovića)."

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije, rekao je: čuo sam Seida, sina Musejbe, rekao je:

"El-behiretu" - Deva rascijepljenoga uha je (ona) koja je (takva da) se sprječava (zabranjuje) njezino mlijeko zbog idola (tj. zbog toga što je ona ostavljena, poklonjena idolima ili zlodusima, pa ona slobodno luta kuda hoće), i neće pomesti nju (ni) jedan (čovjek) od ljudi (pagana). A "essaibetu" - Deva puštena da ide kuda hoće je (ona) koja je (takva da) ostavljaše nju (da ide kuda hoće u ime nekoga zavjeta) za njihova božanstva (tj. zbog zavjeta koji su učinili svojim božanstvima), pa se neće tovariti (pa se ne tovari) na nju (nikakava) stvar (tj. ništa). Rekao je (Seid): A rekao je Ebu Hurejrete: Rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Vidio sam Amra, sina Amira sina Luhajja, Huza'atovića (da) vuče svoja crijeva u Vatri. A (on) je bio prvi ko (koji) je ostavljao slobodno da idu (te takve) deve puštene da idu kuda hoće (zbog zavjeta paganskim božanstvima - pa je s time i prvi koje, koji je izmijenio vjeru Ismaila a.s. i uveo obožavanje idola i raznih paganskih božanstava među Arape u Meki)."

GLAVA

priče Zemzema i neznanja (gluposti i neukosti preislamskih, predislamskih) Arapa.

PRIČAO JE NAMA Ebu Numan, pričao nam je Ebu Avanete od Ebu Bišra, od Seida, sina Džubejra, od Ibnu Abbasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

"Kada je veselilo tebe (Kada te raduje) da znaš (saznaš) neukost (neznanje, glupost; ili grubost) Arapa (prije Islama), pa čitaj (ono) što je iznad (tj. iza) sto tridesetoga (odlomka - ajeta) u suri En'am (u poglavlju Kur'ana koje se zove El-En'am):

"Već su štetovali (oni) koji su ubijali svoju djecu maloumljem (tj. bivši oni maloumni, glupi) bez znanja.....", do Njegova govora ".... već su zalutali i nisu bili napućeni."."

GLAVA

(onoga) ko se pripisivao k svojim očevima u Islamu i predislamlju.

A rekao je Ibnu Umer i Ebu Hurejrete od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio:

"Zaista plemeniti je sin plemenitoga (koji) je sin plemenitoga (koji) je sin plemenitoga - (a to) je Jusuf, sin Jakuba sina Ishaka sina Ibrahima, prijatelja Allaha (Allahovoga)." A rekao je Bera' od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ja (sam) sin (dalji, tj. unuk) Abdulmuttaliba."

PRIČAO NAM JE Umer, sin Hafsa, pričao nam je moj otac, pričao nam je Aameš, rekao je: pričao mi je Amr, sin Murreta, od Seida, sina Džubejra, od Ibnu Abbasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Pošto je sišla (objava, tj. odlomak-ajet Kur'ana): "I opominji tvoju (svoju) rodbinu (i to one) najbliže.", počeo je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (da) doziva:

"O Fihrovići (a neki vele da se to čita, izgovara: O Fehrovići)! O Adijjovići!" Za plemenske ogranke (od plemena) Kurejševičkoga (Kurejševića izvršio je pojedinačno dozivanje, pozivanje). A rekao je nama Kabisate: Izvijestio nas je Sufjan od Habiba, sina Ebu Sabita, od Seida, sina Džubejra, od Ibnu Abbasa, rekao je: Pošto je sišla (došla objava):

"I opominji svoju rodbinu (one) najbliže.", počeo je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (da) zove (poziva) njih plemena po plemena.

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, izvijestio nas je Šuajb, izvijestio nas je Ebu Zinad od Aaredža, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"O Abdulmenafovići!. Kupite (sebi) vaše (svoje) duše (osobe) od Allaha! O Abdulmuttalibovići! Kupite svoje duše od Allaha! O majko Zubejra, sina Avvama, tetko (po ocu) poslanika Allaha (tetko Allahovoga poslanika)! O Fatimo, kćeri Muhammeda! Kupite vas dvije duše vas dviju od Allaha! Neću posjedovati (tj. Ne posjedujem) za vas dvije od Allaha (ikakvu) stvar (da spriječim u vezi kazne, tj. Ne mogu od vas nikakve kazne Božije odbiti). Pitajte (tj. Tražite na ovome svijetu) vas dvije od moga imetka (od mene) šta ste htjele vas dvije (tj. šta hoćete, to vam mogu da dadnem, da dam, ali Božije kazne ni sada, ni na Sudnjemu danu ne mogu od vas spriječiti ako vi ne budete vjerovale Uzvišenoga Boga)."

GLAVA

priče Abesinaca (ili: Abesinije; A neki vele da "el-habeš" znači: Sudanci, i Sudan - pa bi onda prevod trebao biti ovakav: GLAVA priče Sudanaca, ili priče Sudana), i (GLAVA) govora Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio: "O Erfidetovići!"

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukejra, pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba, od Urveta, od Aiše da je Ebu Bekr, bio zadovoljan Allah od njega, unišao na nju (tj. njoj), a kod nje su dvije djevojke u danima Mine, tresu defom (tresu daire, tamburin) njih dvije i udaraju njih dvije, a Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pokriven (pokrivač sebe, tj. pokrio se je) sa svojom odjećom. Pa je otjerao njih dvije (vičući na njih, uz povike na njih) Ebu Bekr. Pa je otkrio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, od (sa) svoga lica (odjeću), pa je rekao:

"Pusti njih dvije (na miru), pa (tj. jer) zaista ona (ono stvar je takva da) su (ovo sada) dani praznika (blagdana - Bajrama)." A ti dani su (bili) dani Mine (tj. dani kada su hodočasnici u hodočašću na Mini - a to su dani Kurban-bajrama: praznika žrtava). A rekla je Aiša:

Vidjela sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) pokriva (zastire) mene, a ja gledam k Abesincima, a oni se igraju u Bogomolji. Pa je tjerao njih (uz povike) Umer, pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Pusti ih (na miru)! Sigurnošću (se sigurni osjećajte, osjećajte se sigurni), Erfidetovići!" Misli (na značenje) od sigurnosti (bezbijednosti za sebe i svoje ličnosti, tj. da se ne plaše).

GLAVA

(onoga) ko je volio da se ne psuje (ne grdi) njegovo porijeklo (njegov rod).

PRIČAO JE MENI Usman, sin Ebu Šejbeta, pričao nam je Abdete od Hišama, od njegova oca, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Tražio je dozvolu Hassan (od) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, u ismijavanju (tj. za ismijavanje, za sastavljanje satire protiv mekanskih) idolopoklonika. Rekao je (Muhammed a.s.):

"Kako je sa mojim porijeklom?"

(To jest: "Kako da to učiniš, a i moje porijeklo je od njih?" A to već znači da Muhammed a.s. nije volio da se grdi njegovo porijeklo.)

Pa je rekao Hassan (pjesnik iz Medine, savremenik Muhammeda a.s.): "Zaista izvući ću (spasiću) svakako tebe od (iz) njih kao što se izvuče (izvjesna) dlaka iz (izvjesnoga) tijesta." A od njegovoga oca (oca Hišamovoga Urveta), rekao je: Otišao (tj. Počeo) sam (da) psujem (grdim) Hassana kod Aiše, pa je rekla:

"Ne psuj ga, pa (jer) zaista on branjaše (branio je) Vjerovijesnika (tj. ismijavaše one koji su ismijavali Vjerovijesnika), pomilovao ga Allah i spasio."

("Nafeha" doslovno znači: međusobno se dvojica ljudi namirisavati. Kod pjesnika to znači namirisavati jedan drugoga mirisom satire, ruganja, ismijavanja. Kada bi, dakle, neki pjesnik sastavio satiru protiv Muhammeda a.s., onda bi Hassan protiv toga pjesnika sastavio pjesmu satiričnoga značenja, pjesmu u kojoj bi iznosio neko ruglo i sramotu toga pjesnika. U tome se je sastojala Hassanova odbrana Muhammeda a.s. A Hassan je u vojničkom pogledu bio velika kukavica i strašljivica, neborac, miroljubiv čovjek, kako će se to vidjeti u mnogo kasnijem, daljem tekstu.)

Rekao je Ebul-Hejsem: "Nefehatiddabbetu": udarila je jahaća životinja - je (izraz koji se rekne) iza remehat bi havafiriha: kada je udarila u prsa (nekoga gdje se udara kopljem - udarila je) sa svojim kopitama. I "nefehahu bissejfi: udario je njega sa sabljom (mačem)" - (to se rekne) kada se dohvatio njega izdaleka.